

DĚTI BÍT NEBO NEBÝT RODIČEM

Rodiče se často ptají, kdy je třeba začít s výchovou dítěte, jak ho trestat anebo jestli mu dovolit volnost – v jakém věku apod. Bible nedává přesné návody a termíny, ale velmi jasně mluví o dětech, že mají být poslušné rodičům a jedině rodiče činí zodpovědné za jejich výchovu.

- „A tato slova, která ti dnes přikazuji, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. Uvážeš si je jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima. Napíšeš je také na veřeje svého domu a na své brány.“ (V. Mojžíšova 6:6-9)
- „Kdo miluje napomenutí, miluje poznání, kdežto kdo domluvy nenávidí, je tupec.“ (Příslaví 12:1)
- „Kdo šetrí hůl, nenávidí svého syna, kdežto kdo jej miluje, trestá ho včas.“ (Příslaví 13:24)
- „Hůl a domluva dávají moudrost, ale bezuzdný mladík dělá ostudu své matce. Trestej svého syna, připraví ti odpočinek, zpříjemní ti život. Otrocka nelze ukázat slovy; chápe sice, ale odezva žádná.“ (Příslaví 29:15, 17, 19)
- „Otcové, nedrážděte své děti ke vzdoru, ale vychovávejte je v kázni a napomenutích našeho Pána.“ (Efezským 6:4)
- „Ty však setrvávej v tom, čemu ses naučil a o čem jsi přesvědčen. Víš, od koho ses tomu naučil. Od dětství znáš svatá Písma, která ti mohou dát moudrost ke spasení, a to vírou v Ježíše Krista.“ (2. Timoteovi 3:14, 15)

Dítě by se mělo narodit z milujícího závazného manželského vztahu, kde je s láskou očekávané. Už během těhotenství se formuje vztah rodičů k dítěti. Těhotenství ani porod není choroba! Dítě rozpoznává hlasy rodičů, zvláště otce pro jeho hlubší hlas, který ve vodním prostředí děťátko lépe slyší.

Jistě je pro matku dobré, aby byl při porodu i její manžel. Porod pro ženu může být těžkou prací a zároveň je to i radostná činnost.

Během těhotenství mívají některé ženy zvláštní chutě např. na kyselé zelí, hořčici, okurky... Dá se předpokládat, že tato žádost vychází od dítěte. Je třeba mu říct, aby vydrželo a počkalo. Později je možno tuto žádost naplnit. Tak se dítě – už v lůně matky, ale i matka, připravují na disciplinovaný život. Podobně, když už se dítě narodí je třeba ho učit, že v rozumných časových intervalech, určených matkou, dostane pít. Samozřejmě, že růstem dítěte se intervaly prodlužují a mění. Jak se dítěti dává pít tehdy, kdy ono chce, už od malička ho

učíme nejen nedisciplinovanosti, ale i tomu, že dostane vždy všechno, kdy chce a navíc škodíme jeho zaživačímú traktu. Podobně je to i se spánkem. Čím je dítě starší, tím by měl být i interval spánku více dodržovaný. Samozřejmě i dítě je společenský tvor a různými způsoby nám dává najevo, že touží po společnosti (někdy jemně, někdy naléhavě). Rozumná a citlivá matka pozná, zda má dítě skutečnou potřebu (např. přebalit, pít).

Vědci zjistili, že existují 2 zdroje přirozeného pudu sebezáchovy: pád z výšky a silný zvuk. Při výchově malých dětí se používá intonace hlasu a jeho síla v dosáhnutí žádaného cíle. Matka by měla dítě po nakojení s láskou a klidně uložit do postýlky, pohladit, něco mu jemně říct, požeňnat, odejít z místnosti a zhasnout. Jak začne křičet, důraznějším hlasem mu řekne – přikáže, např. „Pěkně spi, neboj se, jsem v kuchyni a pod.“

Ale síla hlasu může mít i velmi negativní účinky na dítě. Např. když se rodiče hádají, křičí na sebe, i když dítě nerozumí slovům, ví, že je zle. Bojí se, má strach. Když dítě začne chodit, je třeba mu v tom citlivě pomáhat, nemají se před ním schovávat věci, které může zničit (ubrus s vázou, květy), ale je třeba mu to zakázat. Jak? Silnějším hlasem, když se k předmětu přiblíží, říci např.: no-no! Ono se zastaví a pochopí, že to co chtělo udělat, udělat nesmí. Pokud jsme všechny věci, které by mohlo zničit začali schovávat, ukázali jsme, že dítě začíná být pánem v domě. Dítě se má podřídít, má poslouchat.

Přibližně ve věku dvou let začíná chápat a uvědomovat si samo sebe a prosazovat svoje já. Nejčastější slova jsou já, moje, dej, chci. To je čas, kdy je třeba naučit slovo NE! Nemůže dostat všechno co chce, a tím začíná dostávat hranice, prostor ve kterém se může pohybovat (co může a nemůže), a v tomto prostoru bude šťastné. Je velmi nepříjemné dívat se na dítě, které rodiče stále usměřují, něco přikazují nebo zakazují. Příčina je v tom, že nemá jasně určené hranice. Kdyby je mělo jasně vymezené, mělo by prostor, ve kterém by se umělo samostatně pohybovat v radosti a jistotě, že nebude napomínané. Samozřejmě toto platí i ve vyšším věku, i dospělí musí mít jasné hranice.

Už ve 2 letech dítěte musíme dávat pozor a sledovat, jestli jej vychováváme do Božího království nebo pro svět, jestli se staráme o „zlobivce“ a plníme jeho vůli a nebo jestli vychováváme osůbku, která bude manipulovat nejdříve rodiči, potom sourozenci a dalšími. Dítě od 2 let bychom měli orientovat na modlení se k Bohu svými slovy, děkovat, uctívat. Dítě do 2,5 let se neumí vžít do situace jiného člověka ani zvířete. Proto v naprosté pohodě utrhne kanárkovi křídlo. S tím souvisí i porozumění dalších psychických věcí. Už v tomto věku je možné učit dítě víře. Na počátku samozřejmě přirozené,

později Biblické víře. Dítě už ve 3 letech, kdy začíná chápat, co je dobré a zlé, je schopné činit pokání. To je čas, kdy mu čteme příběhy Písma nejen jako pohádky, ale vysvětlujeme mu rozdíl mezi dobrem a zlem, a Boží pohled na jednotlivé situace. Rodiče bývají často překvapeni, že v tomto věku už dítě dovede hodně věcí pochopit. Mohou sami rozsuzovat své jednání, hříchy, co je dobré a zlé. Bůh k nim také mluví.

Dítě ve 4 letech už může rozumět, kdo je Bůh, Spasitel, Ježíš, důvod odpuštění hříchů, jak získat odpuštění, jak patřit Bohu, dokonce mohou být naplněny Duchem Svatým a hovořit v nových jazycích. Rozhodně však není možné děti učit „mluvení v nových jazycích“. Dar Ducha Svatého, mluvení novými jazyky a modlení se v nich, dává dárce – Duch Svatý, ne rodič. Nedoporučuje se modlit nahlas v jazycích před dětmi, aby se nenaučili to opakovat, mohli by začít žvatlat. Nebylo by to z Ducha.

Američtí vědci dokázali, že výchova dítěte končí asi v 6,5 letech. Je tedy důležité, abychom do této doby dítě naučili správným návykům, poslušnosti a židovsko-křesťanské morálce, a také ukončili tělesné tresty.

Rodiče dále zajímá, jak je to s rozhodováním dítěte. Často chtějí pro dítě to nejlepší, ale ne podle svých vědomostí a zkušeností, ale podle vůle dítěte. Dítěti můžeme dovolit se rozhodovat tehdy, je-li už na konkrétní věc zralé.

Pokračování příště.

Zdroj: Logos 7/2005,
autor: Gabriel Minárik
překlad JB